

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПІКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Шифр та назва спеціальності	281 Публічне управління та адміністрування
Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна, заочна
Викладачі	
Прізвище, ім'я, по батькові	Кравченко Мілена В'ячеславівна
Посада	професор кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор наук з державного управління, професор
Електронна адреса	milena.ua@ukr.net
Телефон	0501706878
Посилання на профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=51v9iUQAAAAJ https://orcid.org/0000-0003-4559-3033 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57207849305
Консультації	Чтв. 14:00-15:20

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Антикризовий менеджмент системи соціального захисту» має теоретичну та практичну спрямованість щодо підвищення рівня професійної компетентності майбутніх публічних службовців, їх готовності кваліфіковано і майстерно виконувати свої професійні обов'язки.
Мета дисципліни	Формування у свідомості здобувачів вищої освіти теоретичних основ антикризового менеджменту системи соціального захисту, його сутності, особливостей, проблем та тенденцій розвитку в Україні, вироблення навичок застосування одержаних теоретичних знань у практичній діяльності.
Завдання дисципліни	1. вивчення сутності, функцій та принципів антикризового менеджменту, а також його особливостей у соціальній сфері; 2. розуміння специфіки застосування антикризового менеджменту соціально вразливих категорій громадян; 3. оволодіння навичками розробки механізмів та інструментів антикризового менеджменту системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку, вироблення рекомендацій для підвищення ефективності функціонування вітчизняної системи соціального захисту населення з урахуванням міжнародного досвіду.
Пререквізити	Освітній компонент «Антикризовий менеджмент системи соціального захисту» базується на вивченні дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» та інших дисциплінах профілю, які здобувачі вищої освіти опанували на етапах здобуття магістерського рівня.
Постреквізити	Дисципліна є базою при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності: (ЗК 1) Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. (ЗК 5) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. (ЗК 8) Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. (ЗК 9) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові) компетентності: (ФК 6) Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій. (ФК 7) Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. (ФК 8) Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати (ФК 12) Здатність застосовувати сучасні методи діагностики, аналізу і вирішення проблем, а також методи прийняття рішень та реалізації їх на практиці під час проходження державної служби.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). У тому числі: денна форма навчання: лекції – 12 годин, практичні заняття – 28 годин, самостійна робота – 80 годин; заочна форма навчання: лекції – 8 годин, практичні заняття – 10 годин, самостійна робота – 102 години.
Форма підсумкового контролю	Залік
Строки викладання дисципліни	Дисципліна може викладатися у <u>2-3</u> семестрі

Програма дисципліни

Назви тем

1.	Сутність антикризового менеджменту.
2.	Особливості антикризового менеджменту в соціальній сфері.
3.	Антикризовий менеджмент осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах.
4.	Специфіка антикризового менеджменту соціально вразливих категорій громадян.
5.	Планування, моніторинг та оцінювання ефективності антикризової політики у сфері соціального захисту на основі реальних потреб цільових груп.

6.	Вітчизняний та закордонний досвід антикризового менеджменту.
7.	Антикризовий менеджмент системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку.

Самостійна робота здобувача освіти

№ з/п	Зміст самостійної роботи
1.	Охарактеризувати сутність антикризового менеджменту.
2.	Розкрити особливості антикризового менеджменту в соціальній сфері.
3.	Охарактеризувати антикризовий менеджмент осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах.
4.	Охарактеризувати специфіку антикризового менеджменту соціально вразливих категорій громадян.
5.	Охарактеризувати сутність планування, моніторингу та оцінювання ефективності антикризової політики у сфері соціального захисту на основі реальних потреб цільових груп.
6.	Розкрити вітчизняний та закордонний досвід антикризового менеджменту.
7.	Охарактеризувати сучасний стан та проблеми антикризового менеджменту системи соціального захисту в умовах війни та повоєнного розвитку.

Самостійна робота являється елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни, затверджується кафедрою, підлягає щорічному перегляду з метою дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Список завдань надається здобувачам на першому занятті з певної теми. Самостійна робота з дисципліни виконується у формі розв'язання задач. Для здобувачів заочної форми навчання перевіркою підготовки в міжсесійний період являється контрольна робота (індивідуальна залікова робота). Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві за день до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 60 балів.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання	На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо. На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-

	методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо. Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.
Методи навчання	<i>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</i> ➤ словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); ➤ наочні (презентація, демонстрування опорних сигналів; опорних конспектів); ➤ практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження). <i>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> ➤ метод проблемного викладу матеріалу; ➤ моделювання життєвих ситуацій; ➤ мозковий штурм; ➤ метод опори на життєвий досвід; ➤ навчальної дискусії; ➤ навчально-наукова проєктна робота у форматі індивідуальної та командної роботи. <i>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</i> ➤ усного контролю; ➤ письмового контролю; ➤ самоконтролю та взаємоконтролю; ➤ рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел

Основна література:

1. Загальна декларація прав людини. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU48001D>
2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи. Офіційний вісник України. 1998 р., № 13, /№ 32. с. 270.
4. Конвенція про права інвалідів. Офіційний вісник України. 2010. № 17. Ст. 3496
5. Європейська соціальна хартія (переглянута). Відомості Верховної Ради України. 2006. № 43. Ст.418
6. Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в

- Україні або окремих її місцевостях (надання послуг екстренно/кризово): Закон України від 14.04.2022 № 2193-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1169-23#Text>
7. Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2020-%D0%BF#Text>
  8. Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади у соціальних послугах: наказ Мінсоцполітики України від 19.04.2023 №1169-23. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
  9. План дій Ради Європи для України на 2023-2026 роки «Стійкість, відновлення та відбудова» URL : <https://rm.coe.int/action-plan-ukraine-2023-2026-ukr/1680aa8282>
  10. Керівні принципи ООН з питань внутрішнього переміщення, 1998. URL: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IDPersons/ GPUkrainian.pdf>
  11. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 18.07.2022 № 2417-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
  12. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII (із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
  13. Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 312-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/312-2023-%D1%80#Text>
  14. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>12.1.15.
  15. Національна стратегія у сфері прав людини: указ Президента України від 24.03.2021 №119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
  16. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року "Про Стратегію людського розвитку": указ Президента України від 02.06.2021 №225/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
  17. Розпорядження КМУ від 14 квітня 2021 р. № 366-р "Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року". URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
  18. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: навч. посіб. / [авт. кол.: В. М. Купрійчук, М. В. Кравченко, В. П. Трощинський та ін.] за заг. ред. В.М. Купрійчука, М.В. Кравченко. Житомир: Видавництво ФОП Худяков О.В. 2025. 168 с.
  19. Мельничук Л. М., Кравченко М. В. Політика інклюзивного розвитку: проблеми впровадження в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення // Modernization of Public Authorities in the Digital State Format: Challenges and Prospects under Martial Law and Postwar Reconstruction : scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2025. 608 p. - С.417-438.
  20. Мельничук Л. М., Кравченко М. В. Розвиток соціальної сфери України на засадах державно-приватного партнерства // SCIENCE AND EDUCATION IN THE THIRD MILLENNIUM: information technology, education, law, psychology, social security and work, management. International collective monograph. Volume II. Institute of Public Administration Affairs. Lublin, Polska, 2025. 410 p. S. 206-244.
  21. Стратегічне управління. Антикризове управління : навч. посіб. / О.М. Кібік [та ін.]. Одеса : Фенікс, 2019. 203 с.
  22. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 532 с.
  23. Довбня С. Б., Чабанець Т. М. Інноваційне стратегічне планування : [монографія]. Дніпро : Ліра, 2020. 206 с.

24. Дурман М. О., Дурман О. Л. Сутність антикризового управління та принципи його здійснення. Вісник ХНТУ. 2021. № 1 (76). С. 153–161.
25. Юрик Н., Гарматюк О. Дослідження антикризових інструментів в діяльності публічної організації. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/32391/2/monograph_PU_2020_TNTU_Yuryk_N-Investigation_of_anti_crisis_255-267.
26. Оцінка ефективності програм соціальної підтримки за даними спеціального опитування населення / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С. та ін.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Ел. видання. Київ, 2020.
27. Стан та перспективи впровадження реформ у соціогуманітарній сфері. Інституціоналізація публічного управління в Україні: наук.-анал.доп. / за заг. ред. М.М.Білинської, О.М.Петрос. К.: НАДУ, 2019. 210 с. С. 129-133.
28. Економічна ефективність vs соціальна справедливість: пріоритети розвитку України на етапі подолання кризи : кол. моногр. / НАН України. Київ, 2019. 350 с.
29. Інвестування в соціальний розвиток (інфраструктурний аспект) / Новіков В.М., Новіков В.М., Макарова О.В., Откидач М.В. / тех. ред. Герасименко І.В.: Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Ел. видання. Київ, 2020.
30. Геєць В. Ознаки соціальної якості життя воєнного часу в Україні й завдання її повоєнного піднесення. Економіка України. 2024. №4(749), С. 3–35.
31. Жук О. М. Організаційно-правові засади контролю в системі соціального забезпечення в Україні на сучасному етапі. Економічний форум. 2021. No 1 (2). С. 147-154.
32. Суровцева І. Ю., Николаєва В. І. Державний контроль за якістю надання соціальних послуг як чинник конкурентоздатності соціальної роботи. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. Том 33 (72) No 4. С. 72-76.
33. Шаповалова Т. Роль моніторингу і оцінювання соціальних проєктів та програм у підвищенні якості соціальних послуг. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 1. Частина 2. С.180–186.
34. Kravchenko, M. (2022). Public policy in the sphere of children's social protection in war conditions. Youth in Central and Eastern Europe, 9(14), 55–61. <https://doi.org/10.24917/ycee.9644>
35. Kravchenko M. Violation and protection of children's rights during the war. Порухення та захист прав дітей під час війни. Social Studies: Theory and Practice. Vol. 12. No. 1. 2022. DOI: 10.34858/sstp.1.2022.1
36. Кравченко М.В. Надання послуги раннього втручання для сімей з дітьми, які мають порушення розвитку, в умовах війни Публічно-управлінські та цифрові практики : наук. журнал. Вип. 1. 2024. Київ : Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій 2024. 208с. – С.72-83. <https://doi.org/10.31673/2786-7412.2023.011245>
37. Кравченко М. В. Сучасні підходи до нормативно-правового регулювання трудових відносин працевлаштування людей з особливими потребами. Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування». 2024. № 11(39). С. 127-139. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/download/16325/16397> [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11\(39\)-127-139](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11(39)-127-139)
38. Кравченко М.В. Політика соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах війни. Наукові перспективи № 7(49) 2024 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7\(49\)-367-380](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7(49)-367-380)

Додаткова література:

39. Докаш В. І., Туленков М. В. Моделювання та прогнозування соціальних процесів: навч. посіб. / ; за заг. ред. д-ра соціол. наук, проф.

- Туленкова М. В. ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. 335 с.
40. Мельничук Л. М. Державне управління соціальним розвитком регіонів: реалії та перспективи: монографія. Луцьк, 2018. 440 с.
41. Наливайко Л. Соціальна політика та соціальний захист в країнах ЄС: сучасний стан та тенденції. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/S1/NV_DDUVS_spec_1_2022-7-12.pdf
42. Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. К. : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2021. 423 с.
43. Цілі сталого розвитку: Україна. URL: <https://www.idss.org.ua/>
44. Melnychuk L. Creating a Barrier-Free Space as a Component of Achieving Social Security in the Context of Modern Challenges and Threats (Створення безбар'єрного простору як складова досягнення соціальної безпеки в умовах сучасних викликів і загроз) Social Studies: Theory and Practice. 2022. Vol. 13 Nr. 2/. pp. 81–101.
45. Melnychuk, L., Gorinov, P. & Hohol, T. Implementation of innovations in the public administration system for the social sphere: reform of the deinstitutionalization process in Ukraine. Public Policy and Accounting. 2021. 2(4). С. 9–16.
46. Кравченко М.В. Проблеми та перспективи працевлаштування військовослужбовців з інвалідністю. Сучасні підходи до реабілітації та реадaptaції військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей : збірник матеріалів Першої Міжнародної науково-практичної конференції (5 грудня 2024 р., м. Харків, Україна) [Електронний ресурс] – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 294 с. (PDF). С. 197-200.
47. Кравченко М.В. Працевлаштування людей з інвалідністю як базис їх соціальної безпеки. Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 12-13 грудня 2024 року. – Житомир: Житомирська політехніка, 2024. – 753 с. - С.363-367.
48. Кравченко М. В. Формування та розвиток політики соціального підприємництва в умовах сучасних викликів // Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи: збірник матеріалів II-ї науково-практичної конференції за міжнародною участю / за наук. ред. О. В. Чепелюк, В. Д. Філіппової, В. М. Демченка. Хмельницький: ХНТУ, 2025. Том 1. 586 с. - С.61-65
49. Кравченко М.В. Публічна політика у сфері захисту прав ВПО в умовах війни. Публічне управління ХХІ століття: основні виклики післявоєнної відбудови : зб. наук. матер. XXV Міжнар. наук. конгресу [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – PDF 716 с. - С. 282-284.

Інформаційні ресурси:

50. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>.
51. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
52. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
53. Глобальні цілі сталого розвитку 2030 URL: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web(2).pdf)
54. Лабораторія законодавчих ініціатив. URL: <https://parlament.org.ua/>
55. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
56. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України URL: [http:// www.msp.gov.ua](http://www.msp.gov.ua)
57. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Загальна схема оцінювання

	Загальна схема оцінювання						
	Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Пояснення	
	100 балів			залік/іспит			
	90 - 100		A	зараховано/оцінка	відмінне виконання		
	82 - 89		B		вище середнього рівня		
	75 - 81		C		загалом хороша робота		
	68 - 74		D		непогано		
	61-67		E		виконання відповідає мінімальним критеріям		
	35-60		FX	не зараховано	необхідне перескладання		
	1 - 34		F		необхідне повторне вивчення дисципліни		
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄKTC	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються наступним чином:	
		для іспиту	для заліку	Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, що виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі.			
90-100	A	Відмінно	зараховано				
82-89	B	Добре					
75-81	C						
68-74	D	Задовільно					
61-67	E						
35-60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання					
1-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано				

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
  - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
  - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
  - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
  - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
  - скласти згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
  - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
  - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
  - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
  - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету.